

העם

מביאליק עד טאפט

כוב טאפט אינו יודע מי זה חיים נחמן ביאליק. חיים נחמן ביאליק לא ידע מי זה הסינאטור בוב טאפט. קשה לתאר שני אנשי שים יותר רחוקים זה מזה. אולם יש ביניהם קשר חשוב מאד: את הפרק האחרון בתולדות העם היהודי אפשר היה להכתיב בכ"ו דת "מביאליק עד טאפט".

סבוב שלום. ביאליק, שחלואו השבוע 19 שנים למותו, היה היהודי שמחפץ במלים מ' וזעזעת את קיומו העלוב של עם שחי על שונור בגטו, בנה את ביתו על חול. איתו התחיל הפרק החדש: יהודים שזעזעו מד' ברי, עלו לארץ, הקימו משקים ובתי-חרושת, פרצו אל חיי היצירה והבניין.

טאפט, הסינאטור הממושקף ממדינת אר' היאו, ארצות-הברית, היה נער קטן כשביאליק חיבר את שירו הלוהט. בינתיים הספיק כמעט להיבחר לנשיא ארצות-הברית, הפך למנהיג סיעת-הרוב בסינאט ארצות-הברית. השבוע אמר כמה מלים המסמלות את הש' למת סיבוב הגלגל: המדינה החדשה המת' קיימת בגטו על שונור בינלאומי בקנה-מידה חסרת-תקדים *.

השיר נפגרת. אמר טאפט, האיש שצריך לדעת: הרוב בסינאט לא יסבול עוד שמשלם המסים האמריקאי יתן נדבות לזרים. בשנה הבאה יפסיק הסינאט את כל המתנות וההע' נקות, כולל גם מתן עזרה צבאית. המדינות היונקות את שד האמא האמריקאית יצטרכו לבקש לעצמם מקורות-ייניקה חדשים, או ל' השתכר די מחיתים.

אחת המדינות — והמדינה היונקת את החלב הרב ביותר בהשואה לגורל גוסה — היא מדינת-ישראל.

רוברטוס טאפטום. מאז היתה מדי' גת-ישראל הקודמת תלויה בהבל פיו של כל סינאטור רומאי, לא היתה עוד השיבות כה מכרעת לסינאט זר על גורל העם. קל ל' תאר את האיש מאהדייא, ללא משקפיו, ל' בוש גלימה רומאית לבנה, נושא את השם רוברטוס טאפטום. וקל גם להסיק את הלכת ההיסטורי שבהחלט לא כדאי להיות תלוי ב' חסדו של סינאטור זר, שקולות הבהחרים ברחובות רומא או קליבלנד חשוכים לו הרבה יותר מאשר גורל עם קטן וטרדני ב' הרי ירושלים.

* משך חמש שנים: 416 מליון דולאר של המגבית היהודית המאוחדת, 160 מליון דר' לאר של אגרות-עצמאות שנמכרו עד כה, 275 מליון דולאר מידי הממשלה האמריקאית ובנק היצוא והיבוא. מבלי להזכיר את מנ' ראל.

הקפטן והסמל. על כביש טולכרם, בו מגיע הגבול כמעט עד לכניסת העיר, הוקם מחסום-גבול. כאשר הגיעה הקבוצה היש' ראלים, כבר המתינו שתי דמויות בצד הערבי של המחסום: קפטן של הלגיון הערבי,

הרומאים אמרו: "התפלל ועבוד". לאור-חי מדינת ישראל כדאי לשנן סיסמה מתוק' נת: "עבוד יותר, התפלל פחות לדולארים!"

ענינים מיוחדים פזרים ומשלתיים חדשים

משך שנים, מאז קום המדינה, לא פסקו הקובלנות על קיומן של סוכנויות בטחון מיוחדות בארץ, שלא היתה להן כל הגדרה בחוק הישראלי, וכל מעמד ממשלתי רשמי. בכל ארץ תרבותית מקובל ראשי-הכולשת-הפוליטית יודע לכל, האם ב' משרה זו כפוף לאחריות צבורית ונתון ל' בקירת על פעולות סוכניו, שלעולם אינן חורגות ממסגרת החוק.

עד כה סרבו ב' ג'י ואנשי אותם השרור תים, להפוך ארגונים אלה, לגופים רשמיים ומוכרים. אחת הסיבות: קונספירציה מוג' זמת ירושת תקופת המחתר. סיבה אחרת: חששו של ב' ג'י, בענין הקציבם של האר' גונים. החשש: העברת האחר' ריות על התקציב לידי ועדת הכספים של ה' כנסת עלולה לסכך את פעולת הסוכנויות המיוחדות.

לאחרונה החלו אנשי המשפטים ובראשם היועץ המשפטי חיים כהן (העולם הזה 812) להמליץ על אישור רשמי של שרותי הבט' חון, הצביעו על עובדת אי חוקיותם של מוסדות אלה, חוסר הנסיון של הסיכנים עצמם, שקשה להם לפעול במסגרת הצרה של החוק, הסכנה שעורך דין נבון עלול ל' סכך את הממשלה במשפטים הקשורים בה. בשבוע שעבר סוכמו הדיונים בין הגופים הנוגעים בדבר, נקבע כי "חוק העבירות נגד המדינה" (העולם הזה 812) המקנה למדינה אפשרויות קלות נגד אורחנים חשודים, יאפ' שר לקבוע לראש שרותי הבטחון מעמד חר' קי מתאים.

בשבועות הקרובים, יוכלו אנשי שרות ה' בטחון, שעייפו מחיי מחתרת של שנים כה רבות לוקוף את ראשם, להגיד בפה מלא שהנם פקידים ממשלתיים.

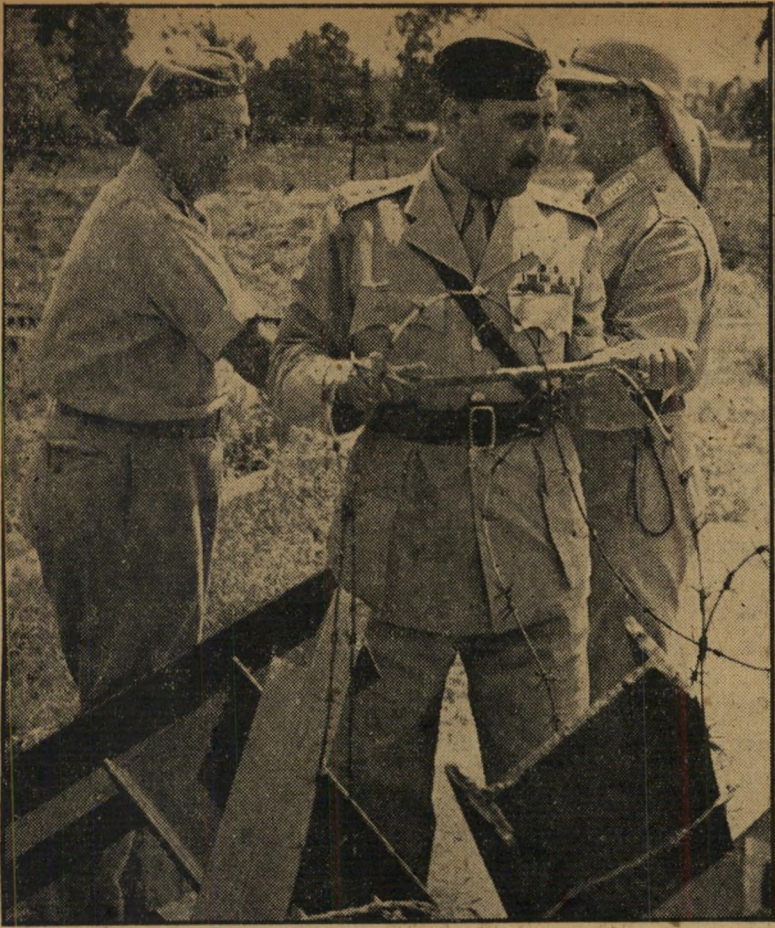
גבולות

סחר חליפין

משך כמה שעות, לפני שבוע, הרפו חיילי צה"ל והלגיון הערבי את אצבעותיהם מעל הדקי נשקם. בשני מקומות על הגבול נפגשו מפקדיהם באוירה כמעט ידידותית. במקום ויכוחים פוליטיים ואיומים, עסקו קציני שני הצדדים במיקוח על חציר והזנת בהמות.

לעיתונאים ולצלמים, שהובאו לפגישות על ידי לשכת העתונות הישראלית, הובטחה חוייה נדירה ומעניינת. בין השאר, נאמר להם, יחזירו הלגיונרים עשרות פרות שנגנבו על-ידי מסתננים. צה"ל, מצדו, ימסור מס' תננים שנתפסו וריצו תקופת מאסר ביש' ראל.

הקפטן והסמל. על כביש טולכרם, בו מגיע הגבול כמעט עד לכניסת העיר, הוקם מחסום-גבול. כאשר הגיעה הקבוצה היש' ראלים, כבר המתינו שתי דמויות בצד הערבי של המחסום: קפטן של הלגיון הערבי,

רב-סרן נוטוב (שמאל) ונציגי הירדן. לא צלם בבקשה!

עצם העובדה שבכלל נשאר שריד וזכר מן המסוס, שאפשר היה למכרו כגרוטאות, גר' מה להצרה בלתי-רשמית של קציני אמריקאי. התפעל הקציין: שום כבאי אמריקאי לא היה ניגש אל המסוס אחרי שהאש הגיעה אל הכנפיים. כי הדובר קשור בסכנת נפשות. לו הבעירה האש את מיכל הבנזין הנמצא בכני, היו הכבאים כולם ססים השמימה בכוח עצמם. אלא שכבאי שדה-התעופה הת' עלמו מחוק זה, הוסיפו (בהצלחה) לכבות את הדליקה.

הקציין לא האמין שהיתה זו תוצאה של אומץ-לב מיוחד. דעתו: הכבאים לא ידעו כלל את הסכנה שנושקפה להם.

מפלגות

כפיות הכסף

עריסתה של מפ"ם עמדה במרתף של בית ברנר בתלאביב. שם התכנסו פעילי האיגוד המקצועי של מפא"י שהתמרמרו על נטיתה הגוברת והולכת של מפלגתם להתפשר עם ה"בורגנים". פעילי האיגוד המקצועי כרתו ברית עם פעילי הקיבוץ-המאוחד, שגם הם לא אהבו את הנהגת מפלגתם. נשואין אלה הולידו את "סיעה ב"י". סיעה ב' גדולה, הפכה התנועה לאחדות העבודה, התחתנה עם השור' מרהצער ונכנסה לחדר-המשאה הקרוי מפ"ם.

בכל הגילגולים האלה מילאה אודות-פועלי המתכת את תפקיד כפיות-הכסף אשר הכלה מביאה אותן עמה בנדוניה, מעבירה אותן מדור לדור. פועלי המתכת היו מיבצר סיעה ב' / אחדות-העבודה ומפ"ם.

השבוע נתברר שכפיות-הכסף נגנבו. בב' חירות באגודה שהיו מלוות מלים רבות ומכות מעטות, יצאה מפא"י זו הפעם ה' ראשונה מנצחת: רוב מוחלט הצביעה ב' עדה.

אורן, סנה, מאלנקוב. רעידת-אדמה קטנה זו הרעידה מיד מחטים רבות בסיס' מוגראפים הפוליטיים. היה ברור שאין זו תופעה מקרית. משהו השתנה בציבור ה' ופועלים העירוני. מדרכי אורן, משה סנה וגיארורי מאלנקוב פגעו קשה במעמד המפי' לגה בעיני פועליה, אפילו בשעה שרמתי המחיה ירדה, התעסוקה התמעטה ופרך ה' משכורת הצטמק.

מאז הבחירות האחרונות היה מקובל לח' שוב, במסדרונות המפלגות והכנסת, שהמצב נשאר קופא על שמריו. בחירות לאומיות חדשות נראו בלתי-מציאותיות, אולם עתה עלול החשבון להשתנות. אם תשכ' צנה כפיות

סמל של המשטרה הירדנית. הקפטן — מ' נומס, לבוש בקפדנות' שרביט קצונה בידו, הצדיע, לחץ ידו של רבי-סרן נוטוב, נציג ישראל. כאשר ניגש נוטוב ללחוץ גם את ידו של הסמל, הבחיין הקציין בצלם, ביקש שלא יצלם.

אחרי הברכות, ניגשו הצדדים לעניינים. ישראל הציגה את המסתננים המוחזרים, הערבים הביאו את התמורה. אך במקום שלושים הבהמות המקוות, דחפו שני שפי' רים ירדניים פרה אחת ועגלה. זה כל מה שהצליחו להפסד מהמסתננים, הודיעו. אך בטרם הושלמה הטרנסקציה, תבע הלגיון את הכסף שהוציא על החוקת הבהמות. הישראלים, כנהוג בכל עיסקה מסחרית הגונה, עמדו על המקח. כאשר שילמו, לב' סוף, בדקו הערבים את הדינורים, שמא קיבלו שטר מזויף.

ישנם סיכויים. דרומה, על כביש חב' רון, התנהל מחזה דומה, בשינויים קטנים. גם שם נפל מספר הפרות המוחזרות מזה גש הישראליים קיחו לו. ואילו תשלום ההוצאות נעשה בעזרת הלואת דינורים של נציג או"ם במקום.

מבחינה מסחרית, לא היו הפגישות עם הלגיון עסק מזוהר. גם מבחינה בטחונית, לא שינו הרבה במצב המתוח על הגבול. אך כצעד ראשון בהפוגה היו מעודדות. אם תימשכנה, ישנם סיכויים כי באחת הפ' גישות יחזיר הלגיון את כל הפרות שהמסי' נתנים גנבו משך התודש הקודם.

תולדות

HAPPY END

השבוע הופיעו בשדה-התעופה בלוד כת' ריסר חיילים אמריקאים, שהוטסו ישר מן הבסיס האמריקאי הקרוב ביותר בלוב. הפ' קידם היה קל: לשחרר משדה-התעופה את המטוס האמריקאי שניזוק בדליקה וגרם ל' תקרית בינלאומית מביישת (העולם הזה 819).

סופו של המטוס המפוסם היה דל ומזוה' בא מעיני הציבור: הוא נמכר כגרוטאות, לבעל בית מלאכה תל-אביבי, מנחם ויקטור (*). במחיר 300 ל"י. שוטרי שדה-התעופה הוד' עקו תחילה, כשראו אנשים חשודים מסתו' רבות, מסביב למטוס שכבר גרם לצרות כה רבות, אולם גם הם נשמנו לרווחה כשנוכחו לדעת שהם עומדים להיפטר ממנו — ומן הזכרונות המשפילים הקשורים בו.

* ששימש בעתו נושא להשוואת תנאי המחיה בקיבוץ ובעיר (העולם הזה 780).

צחוק בצד...

